

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL

Hirdetési díj:
Négy hasáboz petty sorozat 70 kr. Nagyobb terjedelmű a többszöri hirdetések alkalmán szerinti július 1-én aron vételnek fel. Bélyegdíj minden külön bejelölésért 30 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újságunk sora 50 krajczár.
Nyilttári közlemények minden petty sora 50 krajczár.
Hirdetéseket fölvetetnek a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. a.)
Kéziratok nem adtnak vissza.

Előfizetési árak:
helyben, vagy postán küldve:
Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 „ „
Negyedévre . . . 2 „ 50 „
Egy hóra . . . 1 „ „
Egyes szám 4 kr.
Alap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca 1702. sz.) bérmentve küldendő.
Előfizethető helyben:
Telegráf K. Lajos Könyvkereskedésében, és a kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. alatti.)

A leghaszontalanabb intézmény.

Nagyobb és drágább komédiát egy államot képviselő testülettel még nem játszottak, mint a 67-ki kiegyezés egyik legszerencsétlenebb s szegénytebb alkotásával: a delegációval. Igazán csak bűmleni lehet, mint akadhat még önerzetes hazafi, aki nem róstell annak tagja s ezzel egyszersmind a bécsi katonakörök fitymált bábja lenni!

No ugyan érdemes volt Ugron Gábornak bemenni a delegációba, ezért egy nagy nemzeti elvet föláltozni s a függetlenségi pártban szakadást előidézni! S habár való, hogy oly kiméletlen nyíltsággal még senki sem beszélt e testületben a czopfos osztrák generállal, jelenleg »közös« hadügyminiszterrel bár Bauer ő mindenhatóságával, de hát azért ugyan mi eredménye van, vagy lesz Ugron fölajdulásának? Hiszen nemhogy b. Bauer csak hederitene is a magyar delegátusok panaszaira, de a kormány oda kirendelt »szabadelvíű« szolgái nem átalják még ott is a magyar érdekek ellen s az osztrák generális mellett állást foglalni.

Minden évben ismétlődik a komédia, hogy néhány ellenzéki férfi holmi magyar tisztképző akadémiát meg a katonai intézetekben egy kis magyar tan nyelvet emleget, de azért most sincs az meg s tán nem is lesz meg soha. . . Ha pedig úgy alakulnak a nemzetközi és hazai politikai viszonyok, hogy kénytelenek lesznek ezeket koncedálni, akkor már nem igen lesz szükség az ő engemlékenységükre, hanem a nemzet maga fog rendezni, mint független magyar monarchia a maga sorsával.

Maga a delegáció működése s a szolgái szerep, melyet ott osztrák érzelmi, bár magyar születésű delegátusok huszonöt év óta játszanak: csak siettetni azon idő bekövetkeztét, midőn az egész magyar nép látva a mai közjogi alap határozottan romlásos eredményét, utálattal fog elfordulni a delegációsális intézmény meg sok mindentől, melyet ma érinthetetlennek tartanak s lesz megint becsületes magyar kormányzat s magyar politika ez országban.

Ma még azt teszik velünk, a mit akarnak, de sehol sem annyira, mint az istenverte delegációban. Ez a »közös«

nek nevezett, de testestül-lelkestül schwarzgelb hadügyminiszter — a méltó társa gr. Szapáry »magyar« miniszterelnöknek, — ugy gerálja magát, oly lóhátról beszél a magyar nyelvről s mindenről, a mi magyar nemzeti érdek, mintha az ő kegyelméből léteznék s nem megfordítva állna a dolog: hogy ő s az egész osztrák szoldateska a nép adófilléreiből uraskodik, ez ad nekik kenyeret s ők legalább is annyira a nemzet, mint a császár szolgálai.

Hallatlan botrány az s nem is fordul elő egyetlen valamire való nép történetében, hogy ennyi éven át kelljen kunyorálni egy magyar tisztképző akadémia fölállításáért, mint azt folyton a magyar delegáció teszi.

Ime, ez az a hazudott paritás, melyet kitarított tollak folyton hirdetnek, hogy még csak annyi akarunk s önállóságunk sincs, hogy a saját pénzünkön egy katonai akadémiát fölállithassunk! Arról már nem is szólunk, hogy mily pária a szegény magyar fiu az osztrák hadseregben, hány lesz öngyilkossá, mert nem képes a német, horvát, cseh s más idegenajku s nemzetiségű tisztek brutalitását elviselni, hogy mennyire van a magyar elem háttérbe szorítva, hogy mennyire paczkáznak a bécsi katonai körök a magyar nyelv s magyar érdekekkel, — csak az botrányosabb s vértláztóbb még, hogy akadnak Pulszky Gusztik, Hegedűsök, Rakovszkyk, Münnichék s gr. Zichy Nándorok, kik nem szégyellik magukat a magyar nyelv s nemzeti szellem ellen szavazni s a katonai körök kegyeiért a haza érdekeit feláldozni.

De minek is szólal föl Beöthy Ákos, avagy Ugron Gábor s egyetlen még becsületes érzésű magyar is abban a komédiáhozban, melyet delegációknak neveznek? Senki sem hederit rájuk, szavuknak semmi nyomatéka s mégis végül csak az történik, amit az osztrák generális uraknak tetszeni méltóztatik. S míg az ország bármí áron is nem emancipálja magát a mai országrontó többségtől, míg az udvar föltétlen szolgálja ékteleknek Magyarországi miniszterelnöki székén, míg akadnak oly lesülyedt s magukat eladni kész választókerületek, amelyek Pulszky Gusztikat et consortes képesek a parlamentbe küldeni, — addig az egész parlamentárismusunk s delegációnk is pusztá — komédia.

A „DEBRECZEN“ TÁRCZAJA.

EPIGRAMMOK.

A gyöngyök könyvtől erednek
És gyémántként ragyognak;
De csak a balga hiszi ma,
Hogy e gyöngyök igazak!

Legenda a férfi hatalma,
Ha azt a nő békában tartja.

„Férjem az én világom!“
Bizonyítja Mari,
De a férj rá így viszonzoz:
„Mundus vult decipi!“

Kerestem a golyózáport,
Ütöttem az ellenséget;
Nem halált, de sebet kaptam,
Melytől csak a hátam vérzett.

Mártonffy Imre.

Hogy kapta el az én barátom a kolerát?

Még mikor csak azt hallottam, hogy Hamburgban kolera van, a legkevésbé lepelt meg, mert hát szeretve tisztelt német sógor uréknak nagyon elég, hogy nyavalyát kapjanak,

egy kis jó magyar paprikás-hust is; de meg olvasva, hogy naponta mennyien hullanak, ugy gondolkodtam, hogy majd ha arra a sósra jutnak, mint a szegény embernek utolsó malacza, hát köztük is megszűnik a kolera. De mikor már a fő- és szekvárosról azt olvastam, hogy Dr. Gebhárd s társai összedugták a fejüket tanácskozársra, már akkor komolyan megvoltam róla győződve, hogy Budapest is nyakig uszik a kolerában. Honnan, honnan nem, elég az, hogy olvastam, hogy a kolera bacillusainak egyik leghivatottabb tova plántálója a légy. A hol pedig én taszigalom a közigazgatás kenetlen, rozszant szekerét naponta, abban a helyiségben temérdek légy van. Most elképzelheti a t. olvasó, hogy minő aggodalmat kell nekem naponta egy forintért eltölteni a legyek közt, kiknek mindenikét halálos ellenségemnek képezelem.

És minő szerencsétlen véletlen! Én örök aggodalomban vagyok naponta a legyek miatt, barátom pedig, ki velem egy szobában dolgozik, keresve keresi azt a közeget a legyek közt, ki hazaszállíthatná edes övéi a kolera bacillusait. Ennek igen természetes oka pedig az, hogy az én hivatalnok társam 8 szép egészséges leány gyermeknek nevéletlen atyja; azon kívül van felesége, meg aztán egy küldöki, hidd-be. Elgondolhatja most az olvasó, hogy az az egészséges, jó gyomru nyolcz gyerek mennyit eszik naponta; mennyi kell nekik ruhára, s mindezen szükségletet az én barátom

Országgyűlés.

A képviselőház ülése október 11-én.

A képviselőház tegnap déli 12 órakor báró Bánffy Dezso elnökele alatt ülést tartott, melyben az elnöki előterjesztések meghallgatása után tudomásul vették a főrendiház üzenetét, e szerint a főrendek az állami számvevőségek elnöki állására szintén Hieronymi Károlyt jelölték s így legfelsőbb kinevezés végett most már föl fog terjesztetni.

Ezután Latkóczy Imre, a harmadik bírálbizottság előadója tett jelentést a bodajki mandátum megsemmisítéséről; az erre vonatkozó ítélet és indokolás felolvastatván, az elnök felhatalmazást nyert, hogy a megüresedett kerületben az új választás elrendelése iránt megtegye az intézkedéseket. Az ülés további során Matuska Péter előadó betérjesztette az igazságügyi bizottság jelentését a tényleges birtokos telekkönyvi bejegyzéséről s a telekkönyvnek helyesbítéséről szóló törvényjavaslatok tárgyában. Mandel Pál előadó szintén az igazságügyi bizottság jelentését a törvényhatóságokról szóló 1886. évi XXI. t. c. z. nemely rendelkezései végrehajtásának függőben tartásáról szóló törvényjavaslatokat, melyek a megfelelő bizottságoknak adtnak ki. Ezzel az ülés véget ért.

Mi az oka a kolerának?

Nehéz időkben jól esik, ha akadnak egyesek, a kik gondoskodnak róla, hogy az ember el ne felejtse a nevetést. Plane ezekben a kolerás időkben, mikor az orvosok, sőt a hatóság is a »jókedvet« és »derült kedélyt« ajánlják óvszerül, igazán elismerés illeti a töröcz-szent-mártoni »Narodnie-Noviny«-t, a miért egy olyan mulatságos cikket közöl, mint a minő a f. hó 8-án megjelent vezércikké, mely azt bizonyítja, hogy a magyarosítás az oka — még a kolerának is. Hurban Svetozár, a jeles cikik szerzője, előre bocsátja, hogy számtalanszor bebizonyítottuk, miszerint »az erőszakos magyarosításnak keserű, sőt mérges gyümölcsei leszenek nem csak az elnyomottakra, hanem az elnyomókra is.« Elmondja aztán a rég ismert frázisokat: hogy »a magyarosítás megdönti az igazságot vetett hitet, hátráltatja a nemzetiségek kulturális, szellemi, iskolai, nemzeti és vallási fejlődését, demoralizálja a hatalom kezelőit s megerősíti bennük a borzasztó gondolatot, hogy »utánunk jöjjön bár a vízőzön is!« Ez eddig is elég mulatságos. Most jön aztán a kolera. — Nehány nap előtt — ugymond a »Nar. Noviny« — a mesterséges magyarizáció megágyát a fővárost, bála az istennek, csak kisebb baj érte, a kolera Budapestet választotta tanyának s mit tapasztalunk? Talán férfias, nyugodt védekezést, a gubernamentális, társadalmi, rendőri és publicisztikai erőknél egyensúlyt az epidemia elnyomására? Dehogy. Itt aztán a »Nar. Nov.« ismerteti azokat a vádakait, melyeket a főváros hatósága ellen a lapok emeltek s hogy

napj nyoelczvan krból kénytelen teljesíteni. Tehát az én barátomnak alig volt egyszerű-egyszer nagyobb öröme, mint mikor fölfejtém előtte a legyekről való felelmem okát; s az volt egyetlen kerése, hogy én szerezsek neki egy olyan szárnnyast, mely impregnálva van bacillusokkal. S valóban egyet, melyiknek lába nehézkés s potroba a kiszakadásig telt volt, éppen mikor kezem fejébe akarta plántálni a komma bacillusokat, sikerült megcsipnem. Adtátam tehát barátomnak, ki azt a legnagyobb figyelemmel üvegesöbe zárta.

Ettől a percztől kezdve, ő nyugodt lett mint a sir, én pedig hanykódtam lelkemben, mint a vihar-dült óceán.

Este fele így szól hozzám:
— Meghivlak bucsucsumra.
— Ott lesznek gyermekeid?
— De hogy, csak ketten leszünk.
— Van-e pénzed?
— Becsapom óramat s pipámat. Ugy tett. Elmentünk a Csokonai vendégöbe.

Itt én a légy következményeire gondoltam. Ha megengedem barátomnak, hogy gyerekei közt szétoszssa azt a veszedelmes állatot: örök szemrehányást teszek magamnak; aztán még valahogyan ki is pattanhat a dolog; ha pedig barátom önmaga veszi be a ragados közeget: isten neki, maga is elpakol, a gyerekek is: magam ép bórrel futhatok.

Megkérdeztem tehát halálra készülő barátomat, minő methodust fog követni a kolerá-

kormánybiztost kértek. Majd így folytatja: »Autokratát, diktátort kér, gólyát királyul a bekáknak! Ime, hogy megcsappantak a szép szavak és frázisok a liberalizmusról és autonómioról. Pedig magánlevélből meg másról is értesülünk a fővárosból, mit az ellenzéki lapok is elismernek, hogy az emberek futnak a fővárosból. . . A nagyok és kicsinyek vesztik fejüket, hát nem az egész rendszer gyengeségét mutatja ez, pedig milyen jelentekelen a megpróbáltatás! Husz éve áldoznak a magyarizmus fantomjának és husz év óta ássák alá egész milliók leigázásával a hazafiság fundamentumait. Ilyen idő alatt lehet külső penzt elásni, magyar színben, de csak a kormányzók és kormányzóttak demoralizációjának az áran. Lehet e demoralizációt takargatni, de ha beüt a vis-major, egész meztelenségében napfényre kerül az, már egy kis katasztrófa is lerántja róla e fűgefalevelet, mint Budapest az epidemia alkalmából történt. A katasztrófánál és pandemikus veszélyeknél nagyobb, hatalmasabb támaszra van szükség, mint a milyen a közigazgatási rendszárvagy a sarokplakát. A rómaiaknál ilyen nagy erkölcsi támaszul szolgált a »salus republicae« tudata; nálunk csak egy lehet, mire bizvaszt támaszkodhatunk: Igazságot és egyenjoguságot az összes nemzeteknek!

BELFÖLD.

A delegációból. A tengerészeti albizottság tegnapi ülésén változtatlanul elfogadta a tengerészeti költségvetést. Azon tételnél, a melyben 45.000 frt vesznek föl a Mannlicher-fegyverekre, Kubinyi A. kérdést intézett a haditengerészeti parancsnoksághoz, hogy ezen fegyverek a steyri, vagy budapesti fegyvergyárban rendeltettek-e meg? E kérdésre B. Sterneck teugnagy azt válaszolja, hogy a haditengerészeti parancsnokság a fegyvereket közvetlenül a hadügyminiszteriumtól kapja meg.

Lucaciú és a szamos-ujvári püspök. Szamos-Ujvárról jelentik, hogy Lucaciú László a napokban ott járt és kihallgatást kért Szabó Janos püspöktől. A püspök azonban nem fogadta. Hir szerint a szilágy-somlyói vikárius már előzőleg megkísérelte a püspök és Lucaciú közötti közbenjárást, a minek azonban, a laczfalusi demagóg fenhéjazása és követelése miatt nem lett sikere. Az audienziával tett kísérlet annyit azonban mindenesetre bizonyít, hogy Lucaciú ur még sem bizik föltétlenül abban, hogy Róma a püspökkel szemben neki fog igazat adni.

Az abauj-tornai főispán. Egy felvidéki lap értesülése szerint Szapáry Gyula gróf miniszterelnök e napokban táviratilag magához hivatá Pechy Zsigmond sárosi alispánt s felajánlta neki az abauj-tornai főispánságot, a mit Pechy el is fogadott. Kinevezése legközelebb megtörténik.

KÜLFÖLD.

Kereskedelmi tárgyalások Romániával. A »N. Fr. Pr.« szerint őszszel megindulnak a kereskedelmi szerződéses tárgyalások egyrészt Németország és Románia,

nak családja körében való terjesztése alkalmával?

— Barátom — szolt ő — magam fogom bevenni. Minden éjél négy gyermek hál velem, ez a négy reggelre inficiálva lesz; ezektől biztosan elkapja a másik négy. Így még az a kilitásom is lehet, hogy a »Kegelet«-nek csak egyszer adozom.

Mikor így szívem vihárja lecsilapult: felülkerekedett bennem a testiség. Kérem az étlapot. Én friss burkával bucsuestéztem; barátom hibás rizskásával. Én két adag hurkától, barátom negyedfél adag libás rizskásától bucsuzott el akkor este. E közben a poharak, üvegek ürültek s az én barátom gondolatai mind szörnyűbbek lőnek, míg egyszer elhalványulva szolt:

— Barátom, a bacillus közeget beveszem.
— Mibe? kérdem.
— Itt e mindenfelelő konglomerált, fekete kávénak csufolt dekoltum: ebbe!

En elfordultam; a hideg veritek gyöngyözött homlokomon, s ő Szokratesként, kiűrté a komma bacillus lágymeleg ágját, s rögtön utána végrendelkezett.

Felejtethetlen özevgyének hagyta óráját, ha kiváltja; reám oly sokaknak nála kinn levő követeléseit stb.

És valóban ideje volt szerencsétlen barátomnak rendelkeznie, mert a vég kezdete kezdett nála jelentkezni. Karjaimra vettem s ugy indultunk. És mily változás t. olvasó! Ki

másrészt Ausztria-Magyarország és Románia között. Románia eddig azon állásponton áll ugyan, hogy a legfőbb kedvezmény fejében csak azt nyújthatja, hogy nem emeli majd mostani tarifáját, de azért van remény, hogy csökkeneni fogja ama czimtételeit, melyek Ausztriával és Magyarországgal szemben kiválóan prohibív jellegűek.

A román trónörökös házassága.
Hohenzollern Ferdinánd herceg, a román trónörökös esküvője Maria edinburghi hercegnővel, a jövő év január hó 10-én megy végbe Sigmaringenben, a völgyéni szüleinek házában. A fiatal pár tíz nappal az esküvő után érkezik Románia fővárosába: Bukarestbe, hol nagy ünnepek lesznek ebből az alkalomból.

A német császár Bécsben.
Vilmos német császár tegnap délelőtt Bécsbe érkezett. A pályaudvaron ő felsége és a főhercegek várták. A két uralkodó a legszívesebben üdvözölték és ismételtlen megölelte egymást. Bécsből aztán Schönbrunnba rándult ki a két uralkodó, hol a német császár több osztrák-magyar tisztet, kik a bécs-berlini versenylovasban részt-vettek, porosz rendjelekként tüntetett ki.

A Szapáry-kormány bukása.

Budapest, okt. 11.

Menjetekek bé az örök életre, a szoros kapun: mert a tágas kapu és széles út az, a mely veszedelemre viszen és sokan vagynak, akik azon járnak. Mert kevesen vagynak azok, akik azt megtalálják. Máté evangéliuma 7. rész. 13. 14.

A Szapáry-kormány is szoros kapun vonul vissza, megretirál az elkeresztelési kérdésben, pedig ez a kapu veszedelemre visz. De a ki veszni akar, az nem látja maga előtt a tántogó örvényt, melybe belebukik. Se az 1868. t. megváltoztatása, avagy épségben hagyása, se a polgári házasság, se a zsidó vallás recepcziója, se Csáky körmönfont ígéretei nem mentik meg a kormány hajóját. Ez elbukik és menthetlenül elsüllyed. Műször Csáky lesz az áldozat, ki a hosszas kapacitálások és kudarcok után se talált modus vivendi-t, melylyel azt az altera pars érdekei és a katolikusok álláspontja is meg lettek volna védve.

A felhivatalos lapok szépitgetik a dolgot és nap-nap után demantálják a küszöbön álló válságot. Szapáry soha se volt őszinte a nemzethez, a néphez, hogyse kívánhatnánk tőle őszinteséget most, midőn nyakig hinárba esett. Az ő rendkívüli bölcs államférfiui tapintata nem engedi meg, hogy a jelenleg dúló belső forrongást feltárja a közvélemény előtt. A vakbuzgó bálványimádóknak, a tüskön-bokron követő hű mamelukoknak csakhamar kinyílnék a szemük és borzasztó romboló pusztítást vinne véghez ez a felfedezés a pártban. Szapáry világhírű államférfiui bölcsessége kieszte azt, hogy a kormány-válságot el lehet leplezni szépen, okkal-móddal. Személyesere történik csak, a levegő egy kissé tisztul, az ősszminiszteriumba friss vér jó be, új eszmék, eredeti ötletek támadnak és mi fő, a világ előtt el lesz titkolva az ázsiai állapot és a belső egyenlenség, mely a pártban dúl.

oly hősiég nézett néhány óra előtt a halállal farkas szemet, most egészen elérzékenyült.

Könyhullatások közt csokolgató az uton elénk jövőket; szavai oly keserűek, sirása oly megindító valának! Így értünk el lakásig, itt meg aztán tölem bucsuzott keserűen. Közönte a figyelmet, hogy módot nyújtottam neki az élet nehéz gondjaitól megszabadulhatásra; a részvétet, hogy együtt nyughatik kedveseivel. S ott hagytam őt el s mentem lakásomra.

Már jól fenn volt a nap, mikor kétségbeesett gyermekjajgatás vert föl édes álmomból. Barátom leányai voltak, rimánkodva, hogy menjek azonnal hozzájuk, ha apát még egyszer akarom látni.

Tehát mentünk. És valóban megdöbbentő volt barátom állapota. A legnagyobb mértékben jelentkezett nála a hanyás. Ott állottak ágya körül az orvosok, lesve a végsőt. S a mi a legrosszabb szimptoma volt, mint nekem magyarázta az orvosok egyike, a hányadék »rizslészerű« kinézése; melyet azonnal meg is mutatott az illető szakértő ur. Mindenféle injekció, melengetés, dörzsölés hasztalan volt, míg nekem egyszer eszembe jutott, hogy a barátom által annyiszor használt étvágy csinálót kellene véle bevetetnie. Rohantam tehát egy közeli kereskedésbe, ott rumot, rostopcsint, keménylikort, égetbort vegyítettem s az orvosok nagy ellenére, úgy felét, a felléteser ürtartalmu hoztának, barátomba betöltöttem.

Alig öt percczel e kura után, barátom felnyitá szemét, kezdett beszélgetni, majd cipőit kérte. Az orvosok betegapó után kérdezősködtek, hogy legrosszabb esetben barátomat megköztessék, hivatkozván a »rizslészerű« hányat kolera-jelenténeke csallhatatlan bizonyítékára s bizonyára barátom ma is kolera kórházban

A kitűnő kormányférfi, ki kanállal kóstolta Kant és Kátó bölcsességét, tehát elejti Csáky kultuszminisztert. Elejti még Josipovich Imre horvát minisztert, ki elég vakmerő és tapintatlan volt Wucsetich zagrabi érsek jelöltségét a tárczájához kötni. Noha Szapárynak is Wucsetich volt a jelöltje, de ő sokkal praktikusabb államférfi, semhogy Stroszmayerék előtt meg ne retiráljon és sokkal tapintatosabb, semhogy állását kösse egy érsek jelöltségéhez.

De ezek mind Szapáry bölcs tervei. — »Homoproponit, Deus disponit.« Vagyis: Szapáry tervez, Isten végez. A kész tervek, a pompásan kiesztelt kormánycsíny, a varga toldozási politikája mind kudarcot fognak vallani, mert Szapáry Gyula miniszterelnök az összes individuumjaival együtt bukni fog.

Ezt a magyar nemzet rég óhajta, várja, ez lesz neki elégtétele azért a sok hazafiatlan tettekért, a svarczgelb politikáért, melyet a Szapáry-kormány két és fél év óta követ.

Karczfalvi.

A képviselők fizetése.

Törvényjavaslat az országgyűlési képviselők napidijainak általános összegben lendő megállapításáról.

1. Az 1848. V. t.-cz 56. §-ának azon intézkedése, mely szerint minden országgyűlési követnek az országos pénztárból 5 pengő forint napidij fizetetik, oda módosítatik, hogy minden országgyűlési képviselőnek napidijátalány jár, mely évi 3200 koronában (1600 o. é. frt) állapítatik meg.

Ezenfelül azon országgyűlési képviselők, kik nem esnek az ezen törvény 2. §-ában foglalt kivétel alá, lakbér czimén éventenként 1600 korona (800 o. é. frt) illetményben részesülnek.

2. §. Az 1875. I. t.-cz. 10. §-ában foglalt intézkedés, hogy azon képviselők, akik az állam szolgálatában állanak és mint olyanok lakbért huznak, vagy lakással látatnak el, képviselői lakbér-illetményben nem részesülhetnek, továbbra is érvényben marad.

3. §. Az I. §-ban megállapított napidijátalány és lakbér-illetmény négy egyenlő részletre, február, május, augusztus és november 1-én előre fizetendő. Az aug. 1-én esedékes részlet azonban felvehető a nyári üllészaknak esetleges korábban történő berekesztésekor.

4. §. Az országgyűlés felosztása esetén, ugyszintén, ha az országgyűlési képviselő személyében változás áll be, azon képviselő, ki nek megbízása lejár, vagy megszűnik, esetleg annak örökösétől a felvett összeg vissza nem követelhető.

Az újonnan megválasztott képviselőnek napidij általánya és lakbér illetménye azon hónaptól fogva jár, melyben megbízó levelét a képviselőháznak bemutatta, és pedig igénye van minden hónapra a negyed évi járandóság harmadrészére.

A képviselői minőségben töltött hónap egyrésze teljes hónapnak számítandó.

5. §. Jelen törvény 1893. január 1-én

fekszik, ha el nem mondom az orvos uraknak, hogy barátom az éjjel negyedfél adag libás rizskását kebelezett be, melylyel gymorra bizonyosan nem tudott megbirkózni.

A tapasztalás csakugyan nekem adott igazat; barátom pár óra mulva felkelt, s ma már csak azon búsul, hogy sem órája, sem pipája nincs, magam pedig azon, hogy nem tudom máskor is becsapni.

Lulu.

A királyi tanácsos leánya.

— Társadalmi regény. —

Írta: V. Gaál Karolina. 3.

III.

A z á l o m.

»Soha sem hittem, hogy az álomnak valamely jelentőséget tulajdoníthatnánk.

De naplóm lapjain meg kell emlékezmem azon álomról, mely e hajnali szenderegésem alatt lelki szemeimet foglalkoztatta.

De mindenek felett, hogy világos jelentése miatt feledhetlen maradjon előttem s ne tagadjam a titkos erők működését soha, melyek lelkiünk felett hatalommal uralkodnak... Alig távozott vetkőztető szobaleányom, nehéz álommá változott szemeimen az előbb csak szenderegési láz.

Eleinte hallám még folyton a bál zenéjét s a tánczó alakok átlebegtek képzeletben előttem.

Azután aludtam — igen mélyen.

De álmodtam:

»Atyám egy csodaszép tájon vezetgetett, közben Kosárkýt dicsérve előttem.

Az igazat megvallva, nem oly mélyen vonzódtam völgyenyemhez, mint atyám hitte. Volt valami kötelességszerű, valami ho-

lép életbe és végrehajtásával a miniszterium bizatik meg.

Budapest, 1892. okt. 11. Gr. Szapáry Gyula.

KARACS TERÉZ.

1808—1892.

A magyar irónok matrónája, a legöregebb és legmagyarabb tanítónő hunyta le hétfőn örökre szeméit. Még ezelőtt négy évvel az aggkor örömeivel és büszkeségével fogadta azokat, a kik nyolczvanadik születésnapját ünnepelték. Békésen s a munkaerős öreg asszony most kiterítve fekszik a ravatalon. Vele halt ki utolsó tanuja és emléke annak az írói körnek, a melybe Döbrentey, Virágh, Kisfaludy Károly tartoztak. Sőt nemcsak tanuja, hanem működő tagja ennek a generációnak, ki egészen haláláig az ő gondolatvilágukat használta, ebből írt, ebben élt. A Karacs-ház kedves és állandó találkozó helye volt a huszas, harminczas évek íróvilágának s nem csoda, ha az amugy is nagyon fogékony lányra oly mély hatást tett szemlénk, hogy egész életében érezhető volt.

Karacs Teréz 1808-ban született a régi Pestnek egy olyan házában, melynek ma nyoma sincsen. Atyja Karacs Ferencz, literatús ember, anyja, Takács Éva, pedig maga is író volt. A mellett a család olyan hazafias, hogy csak magyar földön készült szövegekben jártak. Ez volt a fiatal leány környezete: magyar és művelt. Az írók, a kiket a család mindig tárt karokkal fogadott, hamar meglátták a lányban a magasabb törekvést s ők hozták napvilágra első dolgozatait is. 1823-ban kezdett írogatni s kedvét később se vesztette el. Írt a Regélő-be, Életképek-be, Honderű-be, mindenütt jóízűen és magyarosan.

Az 1838-iki nagy árvíz azonban megrongálta a család anyagi helyzetét. Csakhamar meghalt az apa, s a leány lett kenyérkeresővé. Ekkor tájt kezdett komolyabb cikkekkel írni, szorosabban hivatása köréből, a nőnevelésből vevé a tárgyat. E föltűnést kellett dolgozatok következtében több helyre hívták nevelőnőnek; Teleki Blanka grófnő házához el is ment. Nyilvánosan 1846-ban kezdett működni; igazgatónője lett a miskolczy protestáns felsőbb leányiskolának, hazánkban első ilyen intézetnek. 1859-ben Kolozsvárra költözött, hol még négy évig vezetett egy nyilvános intézetet. Az elagott nevelőnő még közel két évtizedig működött a nőnevelés terén, s csak 1885-től kezdve vonult teljesen nyugalomba, balkajra megbérelése után, testvére fiahoz, Környey Lajos ügyvédhez, Békésre. Írói működését azonban most sem hagyta abba, sőt emlékeinek gazdag forrását napilapok és hetilapok hasábjain most nyitotta meg igazán.

Ebben a csendes, de folytonos munkában érte utól a halál a rokona házában, Békésen, hol élete utolsó részét visszavonulva, szeretettől környezve élte le.

mályosan nyugtalanító Kosárky iránti érzelmeimben, mit lehetetlen volt megfejtenem.

De mit törődjem ezzel? Művelt, előkelő egyén, megfelel vágyaimnak a bérónóság...

Atyám álomban is azt kérdezte: szeretem-e igazán a barátot?

— Igen — miért ne? ... mondtam.

Ő hihetetlenül rázta fejét és azt mondta: Ha nem szeretnéd, itt van a derék Sorányi; ő téged boldoggá tenne.

Erre én felkacagtam és egy nagy szikla felől jövő visszhang utánam kacagott. —

Borzadva néztem a sziklára, de atyám azt mondta: Ne féj, az csak visszhang.

Aztán felvezetett oda, nehé volt a bokrok s kövek között feljutni. Leányom, így beszélt, te most itt maradsz a szikla tetején s vigyázni fogsz. Én eltávozom utamra s hogy tud, merre indulok, jelt fogok neked adni. Akkor jön hozzád egy küldöttem és hallgass szavára.

Én féltem ott maradni, de ő oly gyorsan eltűnt, hogy már nem is szólhattam hozzá. Mindenféle mélység, zord magány mutatkozott szemeim előtt s kezdett sötétedni ott lent.

Egyszerre nagy világosságu fény terjedt fejem felett és azon pillanatban erős lövést hallottam a völgyből.

Ott álltam megrémülve, rablókötől félve, a mint a szikla oldalától elem lépett Sorányi Gerő, családi ügyvédünk s apám dicsért embere.

— Hallotta Szeréna urhölgy a lövést? — kérdi mosolyogva; ez volt a jel atyjától... En itt vagyok, hogy őnt e szörnyű helyről elvezessem... Jöjjön!

— E pillanatban megrémítő sikoltással szakította fel valaki halószobám ajtaját.

Határidő-naptár.

Okt. 15. A torna-egylet ismerkedési estélye.
Okt. 15. Nagy Gyula táncztanító utolsó-estélye csapó-utca 398. sz. a.
Nov. 12. Esküdtészi tárgyalás Lukács László sajtópörében.
Nov. 30. Szavazatok beadásának határ-ideje a debreczeni egyházmegyei tiszti állásokra.

Ujdonságok.

*** A depr. kir. törvényszék új elnöke.** A nagyvárad kir. táblai tanácselnökké kinevezett Jelenffy Kornél helyébe, a debreczeni kir. törvényszék elnökévé I g y á r t ó Sándor máramaroszigeti kir. ügyész nevezetett ki.

*** Merénylet az operaház mellett.** A főváros közepén hétfőn este félhatkor egy elkeseredett munkás véres boszuja okozott óriási szenzációt. Alszeghy Kálmán, az operaház rendezője, a próbáról karonfogva jött ki az öreg Dálnokival, az opera portáival, gondatlan beszélgetve. A kijárónál azonban egy négy évvel ezelőtt elbocsátott munkás várta, aki ellene gyilkos bosszút forralt. Midőn Alszeghy az utcára kitette a lábát: a dühös munkás közvetlen közelből meglötte. — Alszeghy följajdult és rémülve futott a közeli opera kávéháza, melynek emeletére menekült üldözője elől. — A lövés zajára összecsoódtú néptömeg a merénylet elkövetőjét agyon akarta verni, de a rendőrség közbelépett és a fókupitány-ságra szállította. — A sebesült rendezőt az önkéntes mentők lakására szállították, hol az orvosok megállapították, hogy a golyó a baloldalon a tizedik borda táján hatolt a testbe. De azért a sérült állapota nem veszélyes. — A részvét a színházi körökben igen nagy, a beteg lakásán a látogatók egymást érik. A merénylet munkás neve Kóczky József, aki az első kihallgatáson azt vallotta, hogy Alszeghyre azért haragudott, mert ő akadályozta meg, hogy az operához, honnan elbocsájtották, ismét fölvegyék. — A rendező ezt azonban tagadja.

*** A b.-sz. mártóni hulla.** Rejtélyes ügyben folytat vizsgálatot most a b.-újfalusi csendőrség. B.-Szt.-Márton közelében az ugynevezett kis ligetben a felismerhetlenség eltorzult emberi hullát találtak. A hulla már régen fekdühetett elhagyatva. Egyes tagjait kutyák hordták széjjel. Hogy ki lehet, azt egyáltalában nem lehet megállapítani. A hulla nyakán köté van, valamint a hulla fölött lévő fa is találtak kötelet. Ebből arra következtetnek, hogy öngyilkosság esete forog fenn. Személyazonosság konstatálásáról szó sem lehet. Rejtélyessé különösen az teszi az esetet, hogy B.-Ujfaluból és környékéről senki eltűnéséről nem tudnak.

*** A kolera, mint a gazemberek öröme.** Egy nagyvárad praecedens alapján a legvalószínűbb, hogy a rendőrlég szemmel tartott egyének legközelebb bizalmat szavaznak a kolera iránt. A felmerült eset a következő: Pál Béla nagyvárad lakos ellen meg 1890-ben hatóság elleni erőszak büntette miatt keresetét indítottak. Pál jónak látta idegen világba elevezni. A fő-és székvárosi rendőrség azonban megcsipte és felszólította a nagyvárad ügyészséget, hogy hazaszállítsa-e: a nagyvárad ügyészség azonban tekintettel a kolera-ára, azt felelte levélben a megkeresésre, — hogy ne csináljon semmit, hanem ereszze világá. Mig a levél felment, a fővárosi rendőrség kellő fedezettel lekísérte Pál Bélát, kit

Mokrányiné, házunk derék gondozója, egy özvegy hivatalnokné alakja tűnt fel félálmos szemeim előtt ágyamnál.

Kezeit törte, halálfehér volt.

— Ah, Szerénám, édesem... tördelte fuldokolva — hallotta a lövést? ...

En még álom hatása alatt lévén, a Mokrányiné szavait, sőt magát is álom képének lenni véltem... Mosolyogtam és befordulva rögtön elnyomott egy mélyeséges álmom.

(Hogy mi történt — oh nagy isten!)

Az nap delután szobám ajtaján újra kopogtatnak s oly sokáig tartó alvásomból felrettenve, teljesen észnél voltam.

— Ki az? — kérdelem.

— Esedezem, szólt künn Sorányi Gerő, (ismertem hangját) keljen fel édes nagysád, tovább nem hagyhatjuk aludni! ...

— De mit háborgatnak? — kérdelem felbosszankodva. — Vagy talán atyám nem utazott el és hívat ebédhez?

— Ó elutazott, — felelt Sorányi tompán. — De épp ezért szólnom kell halaszthatlanul nagysáddal. — A királyi tanácsos ur rendelkezése folytán rögtön falura kell vinnem nagysádat. Ezért kérem... Kocsim fél óra mulva itt lesz.

— De ily rögtön, Sorányi bácsi? Oly fáradt vagyok! Hisz nem kell oly sietve mennünk. Talán holnap!

— Nem holnap, nagysád, ő akarta úgy, hogy kedves leányát a magányból azonnal vigyem, mielőtt ő eltávozott. Esedezem, sürgős az utunk.

Ekkor belépett kisirt szemű szobalányom. Öltözöm kellett.

— Hisz csak ruhaféléket is kellene becsomagolnunk! — mondtam.

— Már az megtörtént. Mokrányiné as-

miut
ban
Egyé
szek
még
vendé
tegség
kolera
ta, ho
licziá
5 nap
lyezetk
ülést
adta,
Sólyo
Bala
der),
(Moly
lott, m
dou drá
torró vág
*
a 39. g
reczen
*
házkán
alkalmaz
reczeni
utazott
jában e
orvosok
nezte. A
behittet
meg, a
4 órakor
lenség t
kis leány
vidéki sz
nül ford
kat elütö
kek alá
tül ment
a Kossut
*
tehetséges
hangvers
városában
den műkö
val csak
szegedi la
mit tavaly
zelebb az
lépelt föl
ir róla: a
igazi kolor
nemcsak s
is rutinir
kezik, mely
is tiszta, e
fekvésben
neki, de av
iskolája va
szívhez sz
s általában
az új társu
énekésnő a
a debrecze
nál az egri
működik, a
den ügyess
han, gal bir
megyerni
a színházi
reczeni spe
megérdeml
énekésnő is

idő-naptár.

egyetlen ismerkedési estélye. ... Lukács László

nságok.

kir. törvényszék uj ... Székely Kálmán, az ...

martoni hulla. Rejté ... Marton közlelésben ...

mint a gazemberek ... a rendőrel szemmel ...

derék gondozója, egy ... a tünt fel felálmos ...

Sorányi bácsi? Oly fá ... m kell oly sietve men ...

miután kellek megdesinficáltak, extra-szobában elhelyezték a vizsgálóbírósg börtönében.

* Nincs kolera! Debreczen úgy lát-szik már csak mégis elkerüli a kolera, mert még gyanus eset sem fordult elő.

* Színház. Tegnap a »Szegény Jonathán«-t adták, melynek főbb szerepét a következők játszották: Solyom (Vandergold), Hunyadi (Tripp Jonathán), Balassa (Quikli Tóbiás), Püspöki (Dr. Dryander), Orlei Flóra (Halette), V. Margó Czélia (Molly).

* Katonai hír. Langer hadnagy a 39. gy. ezred nagyváradai zászlóaljától Debreczenbe helyeztetett át az ezredtörzshöz.

* A fertőtlenítés a budapesti indóházknál sok mulatságos jelenetre szolgált alkalmat. Tegnap — mint egyik hazatért debreczeni úri ember beszéli — egy lengyel zsidó utazott Budapesten keresztül, kinek paktuskájában egy kővér, sült felbiba volt. A libát az orvosok el akarták kobozni, de a zsidó ellenzte.

* Elgázolt gyermek. Tegnap d. u. 4 órakor a sas-utczán megrendítő szerencsétlenség történt. Rosenberg Simon kávé 3 éves kis leánya ott állt a gyalogjáró szelén s egy vidéki szekér a Kossuth-utczáról oly ügyetlenül fordult be a szűk utczába, hogy a leánykát elütötte. A szerencsétlen gyermek a kerekű alá került, melyek mindket lábán keresztül mentek. Az eset nagy népcsődület csinált a Kossuth-utczán.

* Kocsis Etel, a debreczeni születésű, tehetséges, ifjú énekesnő, ki a nyáron tartott hangverseny alkalmával mutatta be szülővárosában meglepő haladását, jelenleg Szegeden működik, hol hangjáról és eleven játékával csakhamar meghódította a közönséget. A szegedi lapok kritikái megerősítik mindazt, amit tavaly a dunántúli lapok írtak róla. Közlebb az »Eleven ördög« Hermina szerepében lépett föl s a »Szegedi Híradó« következőleg ír róla: »Herminában végre megismertük az igazi koloratur énekesnőt. Kocsis Etel nemcsak síkkes és rokonszenves, hanem már is rutinirt énekesnő; pompás hanggal rendelkezik, mely magasan is szárnyal, ha kell, de ott is tisztá, csengő marad, akár csak a közepfekvésben is. Tegnap mindössze egy dal jutott neki, de avval is meg tudott győzni, hogy szép iskolája van, föl tudja használni és szívből szívhez szólót énekel. Játéka sem kifogásolható, s általában egyik legszerencsésebb akvizíciója az új társulataak: rég kerestek, méltó koloratur énekesnő a szegedi színpadra. Bizony jól tenné a debreczeni színház igazgatója, kinek társulatánál az egyik primadonna csak vendég gyanánt működik, a másik primadonna pedig — minden ügyessége dacára is — csak fogyatékos hanggal bír: ha Kocsis Etel társulata számára megnyerni igyekeznek. Eszébe juthatott volna ez a színházi bizottságnak is, mert nemcsak a debreczeni specialitásokat kell pártolnunk, hanem megérdemelné ezt a debreczeni születésű énekesnő is, ki Debreczenből mint kezdő tá-

szony és én elrendeztük, a mit hamarjában lehetett... Sorányi ur parancsára. Különös, mondam; Sorányi azt hiszi, hogy velem oly hirtelen rendelkezhet. Jösz te is, Márta? Nem! — felelt faldokolva. Mi lelt; a torkod fáj? kérdém. Mifele hangon beszélsz? A — — szívem fáj! — felelt ő és térdre esett, kezemet sürin csokolta. — Mi lelte ezt? Ha lehet, később vitessen engem magy-sád magához falura! Esdve kért. Megígértem. — Hogy órákor utazott el atyám? A leány félre fordult. — Ugy hiszem, — felelt tompán, — van már két egész órája, vagy talán több is! — Hol van Mokrányiné, hogy nem mutatja magát? — Igen rosszul lett, orvos van nála, fekszik. — Ugy meg kell őt nézmem. — Nem lehet, eszedem! — szólt ismét az ajtónál Sorányi. — A kocsis itt van. Indulunk. — De micsoda zarnokosság ez, Sorányi bácsi, hisz az igazat megvallva, alomból vert fel és rögtön kizaklat! — Nagysád, meg kell történni, mert azután nekem olyan elfoglaltatásom lesz — — Nézze meg az ember ezt a kiméletlenséget? ... Mifele fekete ruha ez, Márta, majd úgy néz ki, mintha gázszruha lenne. ... En sárgát veszek az utra! — Eszedem, a hová megyünk, ott a család gyászol, szólt be Sorányi, egy kis figyelemből csak feketét méltóztassék venni. (Folyt köv.)

voztott el s jelenleg mint kész művészno működik — idegen szinpadon!

* Eljen a kolera! A budapesti gyerekek kezdik eltanulni a bécsiektől a kedélyességet. Annak az öröme, hogy a kolera miatt az iskolákat becsukták, egy csomó elemi iskolás-gyerek végig vonult az Andrássy-uton s lelkendezve éljenztek a — kolerát. A furcsa s egyuttal czinikus tüntetésnek sok bámuloja akadt. A gyerekek addig kurjongattak, mig egy utzalocsó ember végig dezinficiálta őket egy jó adag forraatlan hideg vízzel.

* Fertőtlenített debreczeni lap. Par nappal ezelőtt fölhivtuk a kolerabizottság figyelmé a Kutasi Imre ur könyvnyomdájára, hol — az évtizedes piszok miatt — csak úgy hemzsegnek a kisebb és nagyobb kommbaczi-lusok. Felsőzólalásunknak lett is sikere, mert Kutasi ur maga is belátta nyomdájának közveszélyes voltát s hogy onnan a kolera baczi-lusai a városba szét ne terjedjenek: tegnapról kezdve — mint a budapesti lapok teszik — ő is fertőtlenítve adja ki a lapját. A lap homlokára nagy betűkkel rá van nyomtatva: »Fertőtlenítve.« Rossz nyelvek azt beszélik, hogy erre a fertőtlenítésre nagyon is rászorult a Kutasi ur lapja, mivel a Benedek János által használt »szenny-lap« kifejezés rászáradt, — mi azonban, miután a karbolszag nem érezhető a lapon, hajlandók vagyunk azt hinni, hogy ez a fertőtlenítés tényleg nem történt meg s ez is csak olyan fogás akar lenni, mint a mikor Kutasi ur el akarja hitetni a világgal, hogy az ő haja zöld, pedig hát — kék!

* Lovagias affér. Két jó ismerős találkozik egymással az utcán. Az egyik megáll és kezét akar nyújtani, a másik nem fogadta el a felje nyújtott jobbát és hideg tekintettel haladt tovább. A meghá-nottelküldi segédeit a sértő félhez, a ki kijelenti, hogy a kéznyújtás szándékosan maradt el. Elégtételt ad, de csak az esetben, ha párbajbírósg vizsgálja meg az ügyet, mert ő neki aggályai vannak a sértett féllel szemben. A bíróság — mind a két fél embereiből — összeül és kihallgatja a sértő urat, a ki kijelenti, hogy ellenfelét becsületében sérteni nem kívánta, de úgy hallotta, hogy ő nem mossa a kezét karbolla, ergo ő neki kezét nyújtani a mai viszonyok között legalább is agyálgos dolog. Az ellenfelek erre kibékültek és egymás egészségére megittak egy kis üveg konyakot meg egy nagy palack dezinficiált vörösbort.

* Tiszteletbeli tornaegyleti ta-gok. A tornaegylet f. hó 9-en tartott közgyü-leseiről szóló tudósításból kimaradt a közgyü-lés azon határozata, hogy az egylet tiszteletbeli tagokul megválasztotta Simonffy Imre kir. tan. polgármester és Szabó József főszámvevő ura-kat, kiknek az erről szóló okmány a választ-mány által fog kézbesíteni.

* Koleras apróságok. (Dezin fi-cz ált kis asszony.) Nem lehet azt egészen komolyan venni, akármilyen komoly — hogy az embert, ha kilép a kupéból, azonmód lefogják a perronon, vizgáznak rá, hogy el ne surranjon, aztán elől, hátul, oldalt, fején, láb-ban megszentelik a karbol-szóró géppel. Teg-nap éjjel egy kedves kis asszonyt ott a sorban, de erősen ellenkezett és kipirulva he-segette a doktor urat, a ki a fertőtlenítő szo-bába csábította. — Én nem megyek... félig durcásan, félig a félelemtől reszketve bugott a fiatal lányka. — Nem történik semmi baj, kedves kis-asszony — csitította edesgette a doktor ur... — Mit akarnak velem? huzódott a bá-jos gyerek még jobban. — Nem szokták a kis kisasszonyokat so-hase husvétkor megöntözni? — kérdezte a doktor. — Dehogy is nem! — pityergett ki a lányka a kendője alól. — No lássa, most se történik egyéb, egy kicsit megöntözzük, — na jöjjen... Erre aztán odaállt a duruzsoló kis utas a bacziilus-ölő parfümöt szóró kézi gépec-ke elé.

(Nem! Nem!) Egy másik hölgy kono-kabb volt. — A talpacskájára állva kijelentette többszöri kérés dacára, hogy nem! nem! Nem engedi a bőrdőnjét fölbotantani, nincs ab-ban bacziilus. — De minden ruhátgyárt tartozunk fer-tőtleníteni — szólt az orvos szigoruan. — Ez merénylet, — ezt nem tűröm, s így van. — De nekünk kötelességünk! A női nem méltóságát és legbelsőbb tit-kát sértő eljárás ellen hosszabb ideig debat-tált még önágysága, de hasztalan. A koufferét felnyitották. Ó halk sikoly-lal elfordult. A koufferéből egy hatalmas uj turnürt huztak ki. — Bocsánat nagysád — szólt az udva-rius doktor, mért nem tetszett mondani, hogy uj toillet tárgya van a bőrdőnyben, uj tárgyak nem kerülnek fertőtlenítés alá. Durcásan, hátra se tekintve felelt az asszony: — Hiszen most vettem Budapesten.

(A legujabb nóta) A legdírtosabb most szélteben ez a nóta: Szagos lesz az utca, Merre, merre, merre járok... Karbolla is szeretnek a lányok! * Fialat doktor. A budapesti egyete-men a napokban doktorrá avatták Isaák Ele-mért, Isaák Dezső orsz. képviselő fiát, a ki még mindössze csak 21 éves. * A rendőrség figyelmébe ajánljuk a helyi vasut telepénél levő árkot, mely tele van döggel és piszokkal.

* Megyei közigazgatási bizott-ság. Hajduvármegye közigazgatási bizottsága tegnap d. u. tartotta rendes havi ülését a me-gyeháza nagy tanácstermében, Degenfeld Jó-zsef gr. főispán elnöklete alatt. — R á z s ó Gyula alispán jelentése szerint a személy és vagyombiztonság a feloyt hóban kielégítő volt. Tüzeset 14 jelentettet be, de azok nagyobb terjedelmet nem öltöttek. A hasznos házi álla-tok egészségi állapotát kielégítő volt, csak szór-ványosan léptek föl egyes lépene esetek. Fegy-elmi eset 6 fordult elő. — Dr. K ó s a Zsig-mond kir. ügyész jelentése szerint a bösözr-ményi fiók-fogházban mult hó végével fogva maradt 18 férfi és 11 nő. E ö t v ö s K. Lajos kir. tanfelügyelő jelentése szerint, dacára a szakadatlan tárgyalásoknak, u j i s k o l a nem ny i l t a t a n é v k e z d e t é n. B.-Ujvárosban biztos kilátásba helyezték a r. kath. népiskolának egy tanosztályal való gyarapítását. P.-Ladányban két tanyai iskola fog szerveztetni. A beérkezett jelentések a tanu-lók beiratkozásának elég kedvező számadatait nyujtják. Dr. V a r g a G é z a t. főorvos je-lentése szerint a közegészségi állapot a mult hó folyamán elég jó volt. A difteritisz Dorogon, Nánáson, Bösözrményben fellépett, de nem járványszerű. Mult hóban 145 főnyi termé-zetes szaporodás mutatkozott a vármegyében. A kolera ellen mindennemű övintézkedés meg-tétetett. S z u y o g h pénzügyigazgató je-lenése szerint mult hóban adó fejében befolyt 201,898 forint 03 kr.

* Ismerkedési estély. A torna-egy-let tagjai f. hó 15-en szombaton, ismerkedési estélyt tartanak a »Bika«-szálloda földszinti ét-termében. Az estelyen való részvétel czéljából jelentkezni lehet Chappon Károly művezetőnel. (Nagyuj-utca, 1608 sz. I. em.)

* Utczak tisztogatása. A rendőrség a vásártér s az ehhez vezető utcákat az összes utkaparók által megtisztította. Ez helyes dolog volt, mert az utczak tisztán tartása szintén védekezés a kolera ellen.

Vállalkozók figyelmébe.

I. A 13-ik hadtest es. és kir. hadbizottsága kancsuk esoklyák eladása végett október 27-én Zagrábban versenytárgyalást tart. A közlebbi feltételek alulirt kereskedelmi és ipar ka-maránál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Debreczen, 1892 október 11.

II. A cs. és kir. hadügyminiszterium ruhá-zati és felszerelési czikkék beszerzésére 1892 november 16-ára pályázatot hirdet. A közlebbi feltételek alulirt kereskedelmi és ipar ka-maránál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Debreczen, 1892 október 11. A kereskedelmi és iparkamara.

— Lapunk mai számához van mel-lékelve Szabó Zsigmond helybeli fűszer- és ásványviz kereskedő gazdag tartalmu árjegyzéke, melyet ajánlunk olvasóink figyelmébe.

A kolera és óvszerei.

1. A kolera a vékony bélnék idegen hely-ről behuzolt heveny-fertőző megbetegedése. A koleraméreg a gyomor- és bélcsatorna ürü-lekeivel kerül kifelé s ha minden ízében meg nem semmisítjük, (nem dezinficiáljuk), a tes-ten kívül gyorsan szaporodik. A koleras pusztá teste, kigőzölgése, lélegzete nem fertőző; az infekció a szájon keresztül történik a ke-zek által és pedig vagy oly módon hogy a koleras ürütlekeivel érintkezésbe jött kezeink-vel közvetlenül a szájhöz nyulunk vagy pedig olykép, hogy a koleraméreg a koleras ürü-lekeivel beszennyezett kezek által a kenyérre, az ételekre, papír- és ércpénzre s az emberi háztartás egyéb tárgyaira kerül s így közvet-ve a bélcsatornába jut. Azért is: 2. A kezek gyakran, különösen evés előtt szappannal megmosandók s a szaj tisztántar-tására különös gond fordítandó. 3. Minthogy az egészséges gyomor váladé-ka az infekciónak bizonyos fokig ellenállni képes, éljünk mértékletesen, hogy a gyomor rendes, egészséges emésztése meg ne zavartassék. Kerüljük tehát a nehezen emészthető, könnyen hasmenést előidéző ételeket, őriz-zük meg kedélyünk nyugalomát s óvakodjunk a meghűléstől. Együnk lehetőleg frissen készült ételeket s ne féljünk a kolerától. 4. Hasmenés beálltával tartunk étren-det, feküdjünk ágyba, igyunk jó vörös bort, orosz theat rum- vagy cognaccal, Saleptheat, alkalmazzunk u. n. Priessnitz-borogatást tes-tüinkre, vegyünk Dower-port (óránként 1 drbot) vagy opiumtinktúrát (óránként 10 cseppet) egyszer-kétszer s hivassunk mihamarabb orvost. 5. Koleras betegnek fektessük minél egy-szerűbb ágyra, melyre viaszos vásznat vagy kausuk lepedőt borítunk, hogy az ürütlekeiktől be ne mocskoltassék. A betegszoba a többi lak-osztálytól elkülönítendő s abból minden feles-leges butordarab, ruha, szőnyegeket eltávolítan-dók, még mielőtt a beteg azokat beszennyez-hette volna. Dunyhák épséggel nem hasz-nalándók. 6. A koleras beteg ápolásához szükséges: egy csőbör vagy dézsa, továbbá kristallizált karbolsav és forró víz. — A csőbörben 5 szá-zalékos karbolsavoldatot készítünk olykép, hogy 10 liter forró vízben 500 gramm kristallizált karbolsavat feloldunk s ezen fertőtlenítő ol-datba mártjuk a koleras beteg ápolásánál hasz-

nált s ürütlekeivel beszennyezett tárgyakat, kü-lönösen a fehérmű minden fajtát s abban huzamosabb ideig állatjuk. Értékeltlen tárgya-kat, melyeket a beteg beszennyezett, —azonal elégtünk.

Ha a dezinfekcióhoz szublimatot hasz-nálunk, akkor minden liter forró vízre egy Angerer-fele szublimát-pastillát veszünk és ol-dunk fel. — (Fém tárgyakat a szublimát meg-támad.)

A koleras ürütlekeinek dezinfekciójára különösen alkalmas még az oltott méz, me-lyet akként készítünk, hogy minden liter hi-deg vízben 1/4 kiló oltatlan aprított mézet ol-dunk fel.

7. Azt, a mit a koleras beteg kihány, la-voirban vagy táiban, a bélsárt pedig általak-ban fogjuk fel, melyeken 5 százalékos karbol-sav, vagy 1 : 100 szublimátoldat vagy oltott méz van. A koleras beteg ürütlekei csakis jól dezinficiált állapotban önthetők az árnyék-székbe, mely utóbbi azon esetre, ha a házban más árnyék-szék nem volna, csakis az üröke alapos tisztogatása és dezinficiálása után használtassék a ház több lakói által.

8. Koleras ápoló személyek vagy olyanok, a kik kolerasal akármí módon érintkezésbe jutottak, kezeiket rögtön a koleras ürütlekét történt beszennyezés után mossák meg alapos-an szappannal és fertőtleníték 5 százalékos karbololdattal, szájuk környékére ne nyuljanak s a beteg helyiségében sohase egyenek vagy igyanak és ne szivarozzanak.

9. A koleras teteme 5 százalékos karbol-oldatba mártott lepedőbe csavarandó.

10. A koleraanyagú egyének ürütlekeivel, fehérműjével, stb. ép úgy kell elbánni, mint ha valóban kolerasokéi voltak volna s ugyan-azon óvórendszabályok figyelendők meg.

11. A koleras beteg speciális kezelése, s a lakás dezinfekciója, melyben a koleras tartózkodott, a kezelő orvos, illetve az egész-ségügyi hatóság utasításai nyomán történjék s az erre vonatkozó rendelkezések szigoruan megtartandók. Egy orvos.

A kapitány előtt.

A kaptány ur már megunta a beklételésüket, hogy is ne, mikor egy héten háromszor elmaradhat-lanak a jó szomszédok. — No mi a baj már megint. — Sóvágó koma vette fel a szót: — Pofon ütött e'ni. Az újmutatás Kis Szekeres szomszédra szólt, a ki ott huzódott meg az ajtó mellett. — No mért ütötte kend pofon, hé? — Mert csunya szót mondott nekem, ka-pitány ur. — Csunya szót? Mi volt az, hé? — Hát megvettem, a kapitány urat azt mondta, hogy fináncz.

Külömfélék.

Az utolsó Bathory. Orosz lapok most egy Bathory Szimolin barórol írnak, egy előkelő kurlandi család sarjadékaról, ki azt al-lítja magáról, hogy ő Bathory István erdélyi fejedelem és lengyel királynak utolsó sarjadé-ka. Ha ez áll, a nemes elődök aligha lesznek büszkek utódjukra. Bathory Szimolin tudniillik azzal tette a Bathory-nevet emlegette, hogy beült egy rigai vendéglőbe, rendelt magának egyszerre husz pohár sört s a poharakat sor-ra a vendégek fejéhez vágálta. Természetesen kidobták. Másnap az utolsó Bathory revolver-rel támadta meg egy rigai lak szerkesztőjét, ki azt a botrányt kiírta, de csak könnyű se-beket ejtett rajta. Minde botrányok miatt a barót a kurlandi nemesi kamara elé állították, mely Bathoryt rangjára méltatlannak ítélte s nemességétől megfosztotta.

Irodalom és művészet.

A »Vasárnapi Ujság« október 9 iki száma 31 keppel s következő tartalommal je-lent meg: »Budapest és közigazgatási tisztika-ra.« (Harom keppel és 22 arczképpel: 1. Bu-dapest fő- és szekváros közgyűlései terme az új varosházán. 2. Az új varosház lépcsőháza. 3. A régi varosház. 4. A fő- és szekváros köz-igazgatási tisztikarának tagjai.) — »A királyi futása.« Elbeszélés, írta Bakcsay Sándor. (Cser-na Károly rajzaival.) — »A Hortobágyon« Köl-temény Szabolcska Mihálytól, — »A fertőzött országban« Életkép. Egy angol utazó naplójá-ból. — »A bakteriumokról.« (Keppel: A ma-gyar kir. állami bakteriologai intézetből: Ko-lera bacziilusok vizsgálata. Jantyk Matyas raj-za.) »A bécsi-berlini katonai távlovaglás.« — »A köztársaság jubileuma Párisban.« (Kepek-kei a jubileumi képmenetről: 1. A »Chant du depart« kocsija. 2. »Marseillaise« kocsija.) — Irodalom és művészet: Közintézetek és egy-lek; Mi újság; Sakkjáték; Keptalány stb. ren-des rovatok.

Személyekről, eseményekről, konkrét és elvont fogalmakról lehetetlen mai nap oly ismereteket gyűjteni, hogy az olvasmány és társalgás folyamán számtalan esetben tanács-adóra ne szorulnánk. Ily tanácsadó az »Athe-naeum Kézi Lexikona«, mely ezer meg ezer cikkében jól, szabatos tájékoztatást nyujt az em-beri ismeretek minden ágáról. A Kézi Lexi-konból most jelent meg a 25. füzet, mely Ma-tyástól—Moleschottig terjed és 2 szép mellék-lettel van disztve. A Kézi Lexikon Acscády I. akad. tag által jelesen van szerkesztve, kiáll-

tása fényes, minden sorát hazafias szellem lengi át, — megszerzése pedig olcsó áránál fogva bárkinél is lehetséges. Az Athenaeum Kézi Lexikonának I. kötete (A—K.) már köve is megjelent és ára diszes és erős félbörkötésben 8 frt, füzve 6 frt. Az egész mű 40 füzetre fog terjedni. Beszerezhető 30 krajczáros füzetekben, 3 frtos félkötetekben is. Megrendelhető az Athenaeum könyvkiadóhivatalától Budapest, Ferenciek tere, vagy bármely könyvkereskedőtől.

Közgazdaság.

Az ideai dohánytermés egészben véve még sem lesz oly kedvezőtlen, mint néhány héttel ezelőtt aggodalmasan gondolták. A múlt hó folyamán ugyanis reményen felüli nagy fordulat állott be s az alkalmas időjárás a tőkén maradt leveleket egészen megjavította és ezzel a termési kilátásokat örövendésen felszököttette. A legutóbb beérkezett hivatalos jelentések szerint: a Duna-Tisza közén a dohány törését befejezték s mennyiségre jó középserű termést adott. — A Tisza balpartján, Szabolcs vármegyében ugy mennyiség, mint minőség tekintetében igen jól sikerült a termés. — Békés és Szatmár vármegyékben közepesen fizetett. A Tisza-Maros szögén és Torontál vármegyékben jó közép eredményt nyertek belőle.

Közbányai sertésüzlet

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Október 10.

a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1 Öreg nehéz (páronként 300—400 klgon felüli súlyban) 41.—42.— 2. Öreg közép (páronként 300—400 klg-súlyban) ———— 3. Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli súlyban) 44.—45.— 4. Fialat közép (páronként 251—320 klg, súlyban 44.50—45.— 5. Fialat könnyű (páronként 250 klgmíg terjedő súlyban) 45.—46.60 II. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronként 280 klgon felüli súlyban) 41.—42.— 7. Közép (páronként 220—280 klg, súlyban) 43.—43.50 8. Könnyű (páronként 220 klgmíg terjedő súlyban) 45.—46.50 III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronként 260 klgon felüli súlyban) 41.50—42.— 10. Közép (páronként 220—260 klg, súlyban) 41.50—42.— 11. Könnyű (páronként 220 klgmíg terjedő súlyban) 42.—42.50.— Sertés létszám: okt. 9. napján volt készlet 131,334 darab. A hizott sertésüzletirányzata: változatlan. — Hizlatni való sertés 16.— 18.—, malacz (11—20 hónapos korban) felhajtott 2935 drb.

Főszerkesztő: **Szinay Gyula.**

Felölös szerkesztő és lapkiadó: **Kósa Barna.**

Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.**

(Szerkesztőség és kiadóhivatal: nagy-uj-utca 1702. sz.)

Nagy lakás

a főtér és hatvan-utca sarkán,

a volt kereskedelmi-akadémia épület

rögtön kiadó.

Felvilágosítást ad **TÓTH GYULA** vaskereskedő cég (296.)

Kolompér eladás.

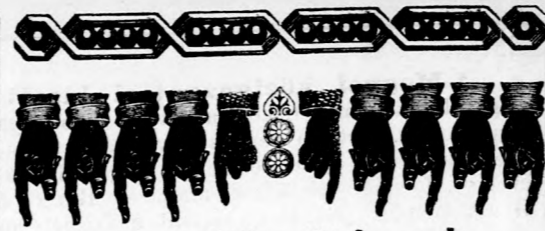
A gazdasági tanintézetnél rózsa-kolompér eladó. Házhoz szállítva métermázsája 2 frt.

Megrendelhető

a tanintézet igazgatóságánál.

(407.)

2—2.

Fertőtlenítésre!

Muraközy Károly debreczeni gyógyszerész ajánlja a nagyérdemű közönség figyelmébe saját készítményü

5% Carbol és 1% Sublimat

házi-szappanait,

mint a leghibosabb óvszereket a kolera ellen.

Ezen szappanok a háztartásban, a jelen járványos időben ugy a kéz-, mint a ruhamosáshoz nélkülözhetetlenek.

Ára darabonként

a Carbol-szappannak 20 kr.
a Sublimat-szappannak 15 kr.

Kaphatók helyben ugy a készítőnél, mint az összes gyógyszerárakban és minden nagyobb üzletben.

Vidéki megrendelések a készítőhöz intézendők.

(410.)

2—?

7879.

1892.

Hirdetmény.

A Hortobágy pusztának, a Hortobágy folyón túli része 1892 év november 1-től, 1893 évi január végéig, juhok legeltetésére téli legelőül kiadatik.

Olyan juh után, mely a folyó éven a Hortobágy pusztán legelő adóval volt megróva, a téli legelőbér darabonként 10 krajczárban, minden más juh után pedig darabonként 15 krban állapittatik meg.

Téli legelőbér a városi alapítványi pénztárnál fizetendő le, a honnan nyrendő nyugtára az adó számvevőség hajtó czédulát ad.

Hajtó czédula nélkül hajtandó juhok tulajdonosai, valamint azok is, kik a váltott mennyiségnél többet hajtának legeltetésre, a legeltetési szabályrendelet értelmében büntetettnek.

Vidékről hajtandó juhok a hortobágyi állatorvos által, a Mátán megvizsgálandók, addig kül legelőre nem bocsáthatók.

Legelő pénz felvételére csak is a városi alapítványi pénztári hivatal van feljogosítva.

Téli legelőre hajtandó minden nemű juh a mátai biztostnál bejelentendő a hajtó czédula felmutatása mellett.

Kelt Debreczenben 1892. október 3.

A városi tanács.

(408.)

2—2

Kolera elleni óvszer.

Hirneves orvosok, kolera-járvány esetén, ivóvíz helyett állandó italul csakis jó

SZÍKVIZET

rendelnek.

E czélra ajánlom a n. é. közönség figyelmébe az általam vegytiszta folyékony szénssavval és szűrt vízzel gyártott, helybeli tekintélyes orvosok által megvizsgált és kitűnőnek elismert kénsavmentes

SZÍKVIZEMET.

Megrendelések nevem alatt **vásártér, 1863. sz. a.** intézendők.

Kiváló tisztelettel: **Szabó Kálmán** gyógyszerész.

(400.)

7—8.

A helybeli piacon több ízben előfordult végeladásokkal szemben — nehogy t. vevőink ezek által befolyásolva legyenek — elhatároztuk, hogy az ugy is tulhalmozott raktárunkon levő árucikkjeink nagyrészt

hatóságilag engedélyezett

VÉGELADÁSRA

bocsátjuk.

Tudatjuk tehát a n. é. közönséggel, hogy a mai naptól kezdve raktárunkon levő

Ruhakelméket, Flanelleket,
BARCENTEKET (velez),
Cretonokat, atlas satineket, batisztokat

TRICOT DEREKAKAT
Szőnyeget, ágy- és asztalterítőket
JUTTE- ÉS SZÖVET-FÜGGÖNYÖKET
valamint

FÉRFI GYAPJU SZÖVETEKET
gyári áron alól

(394)

árusítjuk el:

7—?

Bosznay J. és Társa.

Rickl József Zelmós

DEBRECZEN

AJÁNL:

MAGYAR- ÉS FRANCOZIA-COGNACOT.

friss töltésű ásványvizetek n. m. Biskzádi, Bartfai, Czegei, Csizi jod, Emsi, Franzensbadi, Gieshühli, Gleichenbergi, Halli jod, Ivándi, Karlsbadi, Kissingeri, Rákóczy, Korinthzai, Kronofür, Lipki jod, Margit-forrás, Martenbadi, Mohai Agnes és St. Péter forrás, Paradi Pálnai, Preblai, Pyrmonth, aczél, S. crebena (Bosznia), Guber forrás, Levico és Roncegnoi arsen és vas tartalmúak, Rohitschi, Selters, Saluator, Salschlitz, Szolvai, Szuhai és Budai keserű vizek. — Továbbá: **lenkenze, olajban tört mindenféle festékeket és mindennemű fűszereket.**
Kiváló áron:
szekot, kávé, tea és rumokot,
igen jutányos árban.
102.

Új temetkezési intézet!

DANKÓ MIHÁLY

jól berendezett

temetkezési intézete

DEBRECZENBEN,

Czegeled-utca 2155. szám alatt, a gyógyszerházzal szemben.

Becses tudomására hozom, miszerint: a nagyérdemű közönség elismerő bizalmánál fogva üzletemet fokozatosan oda fejlesztettem, hogy a temetkezéshez megkívántató

ércz, fa és mindennemű behuzott, egyszerű és diszes koporsók, halotti kellékek, gyászokcsik, legszebb kivitelben,

a gyászoló felek igényeihez mért

tisztességes olcsó árért

szolgáltattak ki. Főtörvényem leend ez után is a szolid verseny betartása mellett a szigorú pontosság és figyelem

Elvállalok mindennemű temetések rendezését, helyben, mint vidéken. — Hualszállítást minden irányban.

Ércz, má, és élővirág koszoruk előállítását szalag felírással — vagy a nélkül — a kor kívánalmaihoz mért olcsó árért.

Kérve a n. é. közönség pártfogó támogatását, hogy a szomorodott felek igényeit továbbra is méltányosan elégíthessem ki.

Debreczen, 1892.

(7.)

19.

Kiváló tisztelettel:
DANKÓ MIHÁLY.